

[Lone Dybkjær]

de fleste tilfælde ende med, at den ene har større kontakt i det daglige med barnet, end den anden har, men det er, ligesom den strid og disse følelser på højkant har man undgået, og det tror jeg vil være en meget god ting for barnet. Derudover undgår man også, at man unødigt blander myndighederne ind i familien, sådan som nogle har hævdet vi ville med dette forslag. Det er faktisk præcis det modsatte. Vi har prøvet at ville lade forældrene klare så meget som overhovedet muligt og så lidt som muligt blande myndigheder ind i billedet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 34:

Forslag til folketingsbeslutning om gældssanering.

Af Ole Espersen (S) m.fl.
(Fremsat 8/12 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Efter beslutningsforslaget opfordres regeringen til snarest muligt at fremsætte lovforslag om gældssanering udarbejdet efter hovedlinjerne i den betænkning, der for nylig er afgivet af et udvalg under justitsministeriet.

Jeg vil gerne straks sige, at jeg er positiv over for tanken om at gennemføre særlige regler, der kan give stærkt forgældede mennesker mulighed for at få saneret deres økonomi. Således som den økonomiske udvik-

ling har forment sig, sker det jo desværre alt for ofte, at folk kommer i en situation, hvor deres gældsbyrde er så stor, at der ikke er nogen realistisk mulighed for, at de vil blive i stand til at afvikle den.

Undertiden vil situationen være den, at der egentlig ikke er noget at bebrejde de pågældende. Ud fra menneskelige hensyn er det ikke blot uheldigt for den enkelte, der på grund af gældsbyrden endda ofte mister motivationen til at gøre noget ved sin egen situation, men også for samfundet, der ofte må træde til med forskellige former for bistand.

Jeg tror, den betænkning, vi har fået fra det nævnte udvalg, vil kunne være et velegnet grundlag for at gennemføre særlige gældssaneringsregler. Det er naturligvis vigtigt, at gældssaneringsregler udformes på en sådan måde, at der er balance mellem hensynet til skyldnerne og hensynet til kreditorerne. Efter udvalgets forslag skal reglerne om gældssaneringen være begrænset til tilfælde, hvor der er tale om gældsforpligtelser af en sådan størrelse, at der ikke er nogen udsigt til, at de pågældende vil blive i stand til at afvikle gælden.

Med dette udgangspunkt vil det formentlig være muligt at tilrettelægge en ordning med gældssanering på en rimeligt afbalanceret måde.

Udvalgsbetænkningen har været sendt til høring hos de berørte myndigheder og organisationer. I de høringssvar, som justitsministeriet indtil nu har modtaget, er der peget på en række spørgsmål af vanskelig karakter. Det drejer sig dels om nogle mere generelle problemer, dels om forskellige enkeltproblemer i forbindelse med udformningen af en almindelig gældssaneringsordning.

Jeg skal ikke gå nærmere ind på disse problemer, men jeg kan nævne, at der i høringssvarene bl.a. er rejst spørgsmål om, hvorvidt ordningen eventuelt bør begrænses til tilfælde, hvor skyldneren har været undergivet en forudgående konkursbehandling. Der er også peget på, at det er ønskeligt, at betingelserne for opnåelse af en gældssanering præciseres i forhold til den regel, der er foreslået af udvalget, og hvorefter det i meget vidt omfang overlades til skifterettens skøn, om gældssanering kan opnås.

Jeg vil finde det rigtigst, at der bliver lejlighed til nærmere at gennemgå og vurdere

[Justitsministeren]

disse spørgsmål i ministeriet, inden et lovforslag lægges frem for folketinget.

Jeg kan i sammenhæng hermed oplyse, at et udvalg under justitsministeriet i løbet af dette forår vil afgive en betænkning om konkurslovens regler om betalingsstandsning. Behovet for en ændring af disse regler har gennem de senere år været rejst fra forskellig side. Navnlige har der været peget på spørgsmålet om mulighederne for at sikre kreditorerne bedre indflydelse på forløbet af anmeldte betalingsstandsninger.

I forbindelse hermed er der bl.a. rejst spørgsmålet om en udvidet anvendelse af reglerne om tilsyn, ligesom der er peget på spørgsmålet om ændringer af reglerne om tvangsrealisation af skyldnerens aktiver under en betalingsstandsning.

Spørgsmålet om etablering af en mere almindelig gældssaneringsordning og ønsket om tidssvarende regler om betalingsstandsning har i nogen grad samme formål. Betalingsstandsningsreglerne har til formål at give skyldneren mulighed for at tilvejebringe en ordning med hensyn til virksomhedens gæld på et tidligt tidspunkt, således at konkurs kan undgås. De foreslåede nye gældssaneringsregler skal kunne bruges med henblik på, at skyldneren kan komme i gang igen, hvor virksomheden ikke har kunnet reddes ved opnåelse af en ordning med kreditorerne, f.eks. gennem en betalingsstandsning.

Det er vigtigt, at der bliver en rimelig balance mellem betalingsstandsningsreglerne og reglerne om gældssanering, og jeg vil derfor finde det hensigtsmæssigt, at der samtidig kan fremsættes forslag om begge disse spørgsmål, således at de kan blive vurderet i sammenhæng.

Der er således i hovedlinjerne enighed mellem forslagsstillernes opfattelse og regeringens opfattelse, og det er da også mit ønske at fremsætte lovforslag i løbet af denne folketingssamling. Vi vil nu modtage de sidste høringssvar og så, som jeg har nævnt det her, arbejde med en udformning af reglerne, således at et lovforslag kan fremsættes her i foråret 1983.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne begynde med at sige, at jeg synes, der er gjort et prisværdigt stykke arbejde fra den kreds, der udgik fra sydjysk universitetscenter for nogle år siden, med at

tage spørgsmål om gældssanering op til vurdering.

Nu er det jo således, at ordføreren for forslagsstillerne, hr. Ole Espersen, selv var deltager i denne kreds, og jeg forstår også meget vel, at man nu er nået frem til, efter at der er afgivet en betænkning, at fremsætte forslag til folketingsbeslutning. Jeg kan da i overensstemmelse med justitsministeren sige, at også for os gælder det, at vi finder, det er naturligt og rimeligt, at der kommer en lovgivning om gældssanering. Det er det første led i beslutningsforslaget. Om det så umiddelbart skal følge det, der er indeholdt i den betænkning, der er afgivet, synes jeg man må drøfte nærmere, også under det udvalgsarbejde, vi nu skal have, og jeg kan i det store og hele henholde mig til de bemærkninger, som justitsministeren gjorde.

Der er imidlertid grund til at fremdrage nogle enkelte ting, og det er: når man skal lave en sådan gældssaneringsordning, skal man naturligt tage hensyn både til den, der skylder penge væk, og til den, der har dem til gode. Den, der skylder dem væk, kan være i en så håbløs situation, at der kan være grund til at sanere hans forhold, men det kan minsandten også være, at den, der har pengene til gode, har lige så stort et behov for at få det, han har til gode, og det må man se at få afvejet. Der er naturligvis også et hensyn at tage til samfundet som helhed, og sidst, men ikke mindst også til den omsætning, der finder sted. Man skal lave et regelsæt, der også tjener omsættningens tarv.

Det er ikke min hensigt her at gå ind i enkeltheder om forslaget. Jeg synes, der er mange ting i betænkningen, der tyder på, at vi under et udvalgsarbejde kan nå en del længere frem, og så må vi i øvrigt vente på, at der kommer et forslag fra justitsministeren, inden denne samling går til ende.

Men der er grund til for mig at trække nogle enkelte ting frem, og det er problemet, om det ikke skulle være det offentlige opgave at gå i spidsen for at danne grundlag for gældssanering. Jeg tænker på mange af de ting, der finder sted, og hvor det offentlige stikker en kæp i hjulet, der betyder, at man aldrig kan komme ud af sin gæld. Der er mange tilfælde, hvor det er tungt at have med skattevæsen og med toldvæsen at gøre. Der er den særlige ting at nævne, at man ofte bliver ved med at lægge renter på den

[Hagen Hagensen]

gældsbyrde, der i forvejen er tillagt renter, og som gør, at det er helt umuligt for den pågældende at komme ud af gælden. Det var det offentlige.

Det gælder også, at det offentlige stiller krav om, at der undertiden tilskrives renter på en fordring, man har, og der forlanges betalt skat af denne, selv om pengene ikke er kommet ind; de tillægges bare den gæld, der er, og man har ikke mulighed for at få dem ind.

Der er et særligt forhold, der er grelt, synes jeg: hvis man har været igennem en konkurs eller på anden måde har fået en gæld, der er forældet, så kommer minsandten skattevæsenet og siger: nu har du fået en indkomst, den skal vi have skat af. Det er et problem, der er meget tungt i disse år, og som bliver taget med, synes jeg, i en alt for rigoristisk form. Det er nogle af de ting, jeg godt vil se at komme ind på og få en klaring på, når vi skal tale om gældssanering.

Man kunne også komme ind på i det hele taget at nulstille spørgsmålet om rentetilskrivning, hvad enten der er tale om det offentlige eller en privat som fordringshaver.

Alt i alt vil jeg sige, at der er meget at tage fat på, og at jeg for mit vedkommende på min gruppes vegne tilsiger, at vi vil være med til at virke for, at der på en aller anden måde skabes et hensigtsmæssigt regelsæt, der kan gøre, at man i visse tilfælde kan komme igennem med forholdene, således at det hverken går ud over den, der skylder penge, eller den, der har penge til gode. Vi skal prøve på – og heri synes jeg, ministeren havde ret – at se dette også i sammenhæng med betalingsstandsning. Gældssanering skal nok ses i forbindelse dermed, og vi skal så prøve, om vi kan finde frem til noget, der tillempet bliver en art nyt akkordinstitut.

Der er grund til at se nærmere på tingene, og vi vil gerne overveje dem, men jeg understreger, at hensynet skal tages til begge sider, både til den, der skylder bort, og til den, der har penge til gode.

Anders Poulsen (V):

Venstre finder, at der er god grund til at overveje ændringer i konkurslovgivningen, eventuelt med indførelse af særlige gældssaneringsregler. Den krise, det danske samfund er løbet ud i, og den økonomiske udvikling

tilsiger, at der tages initiativer på dette område.

Jeg synes også, det er rigtigt at sige, at som grundlag for disse overvejelser er betænkningen om gældssanering, betænkning nr. 957, et absolut velegnet grundlag. Der kan være grund til i denne forbindelse at påpege, at der er tale om et enigt udvalg, og jeg vil også godt fremhæve, at udvalget bl.a. foreslår, at det gøres muligt at lempe konkursramte skyldneres pligt til at betale gæld, som ikke blev dækket ved konkursbehandlingen, og at det nævnes, at klart overforgældede skyldnere skulle have mulighed for at få lettet deres personlige gældsbyrde ved skifterternes mellemkomst, så byrden stod i et mere rimeligt forhold til de fremtidige muligheder.

Der er nok også grund til at erkende, at de nuværende inddrivelsesregler og de gældende retsregler på dette område ikke helt tager hensyn til den håbløse tilstand, som personer kastes ud i i dagens Danmark. Det kan let medføre, at de pågældende totalt taber modet, lysten og initiativet. Tingene virker uoverskuelige for dem, og måske falder de tilbage alene på sociallovgivningens regler, så det ligesom bliver en permanent tilstand for dem.

Men når det er sagt, synes jeg også, der er grund til at pege på, at der er tale om modstående interesser på dette område, og betænkningen anfører jo også betæneligheder ved gennemførelse af regler om en almindelig gældssanering. Der er i betænkningen nævnt sådan noget som: løber vi ind i en svækkelse af den almindelige betalingsmoral, kunne det medføre under visse forudsætninger en uhæmmet gældsætning. Hvilke stramninger af selve kreditgivningen kunne dette medføre? Og disse modstående interesser mellem debitor og kreditor er der naturligvis også grund til at være opmærksom på.

Men ud over disse ting vil jeg egentlig gerne følge lidt op, hvor hr. Hagen Hagensen slap. Der er nemlig mange faser i det område, vi er inde i her: betalingsstandsning, tvangsauktion, konkurs osv. Men inden man kommer ind i denne fase, er det nok meget rigtigt at forsøge at undgå, at man bevæger sig derind. Akkordordninger er jo i den forbindelse ting, der ofte bliver overvejet inden mellem debitor og kreditor, hensigtsmæssigheden ved at gennemføre akkordordninger,

[Anders Poulsen]

og da synes jeg, det er rigtigt at sige, at på dette område burde staten, når det er staten, der er kreditor, nok gå foran i forløbet. Det ville være rimeligt, hvis vi kom ind i en situation på området her, hvor staten ligesom virkede som katalysator for at få dette forebyggende element sat rigtigt på plads, altså inden vi glider ind i det område, vi behandler med lovforslaget her; og for at staten som kreditor kunne medvirke til at få akkordordningerne eller rekonstruktionen af de pågældende personligt ejede virksomheders finansieringsgrundlag til at forløbe på en rigtig måde, kunne der være grund til at pege på, at der i forbindelse med statens rolle som kreditor i forbindelse med momstilgodehaverer nok er nogle ting, der burde sættes på plads, lempes. Der trænges til at rettes op på nogle af de administrative regler på dette område.

Der kunne nævnes visse beskatningsforhold på samme område, der også trænger til en nøjere overvejelse. Der kunne vel sluttelig også nævnes statens rolle i forbindelse med den modregningspraksis, der er på området, alt sammen noget, der trænger til en nærmere overvejelse, og hvor der er muligheder for lempelser på det administrative område, så man ligesom kom denne situation i forkøbet.

Må jeg sluttelig sige, at venstre kan tilslutte sig justitsministerens tilsagn om, at der kommer lovgivning fra hans område på dette felt, og vi afventer gerne en sådan lovgivning.

Inger Harms (SF):

Jeg skal på mit partis vegne tilslutte mig forslaget om gældssanering for håbløst forgældede personer. Jeg er enig med forslagsstillerne og det udvalg, der har været nedsat af justitsministeriet, i, at en nedskrivning af den personlige gæld til en realistisk størrelsesorden, samt – hvad der faktisk er endnu vigtigere – at få betalingen af gælden samlet og sat i system, er den eneste mulige måde at løse det problem på, som håbløst forgældede personer er havnet i.

Det er som regel ikke ond vilje, der har gjort, at vedkommende er kommet ud i disse vanskeligheder, der føles fuldstændig uoverskuelige, og, som det ganske rigtigt siges i bemærkningerne, bringer vedkommende ud i passivitet. Er man havnet i en sådan situati-

on, ser man ingen vej ud af den. En samling af gælden på ét sted, en afdragsordning, man kan overkomme, og dertil en nedskrivning til et overkommeligt beløb vil motivere skyldneren til at overholde ordningen og komme i gang igen. I langt de fleste tilfælde forsøger skyldneren at rejse penge på mere eller mindre lyssky måde, kun med endnu større gæld eller endog kriminalitet som resultat.

Som det er i dag, er det en ulidelig tilværelse, som især skyldnerens familie bliver udsat for. Utallige henvendelser fra fordringshavere, fra advokater, fra fogedretten gør, at familiens liv bliver slået i stykker. Der skal et meget stærkt sammenhold til i en familie for at klare en situation, hvor skyldneren bliver udsat for det psykiske pres, som en håbløs gæld og utålmodige fordringshavere giver. Uro, stress, dårlige nerver og måske dårlig samvittighed og ofte sygdom vil indvirke på familiens forhold, ofte med skilsmisse som følge i bedste fald, men desværre også med vold, det være sig både hustruvold og børnemishandling til følge. I ikke så få tilfælde ender det med drab eller selvmord eller endog begge dele.

Derfor vil en sanering af gælden hos den, der er kommet ud i bundløs gæld og ikke har nogen som helst forudsætning for at få den betalt, være en god ting, der ikke alene vil være til gavn for den enkelte skyldner og ikke mindst familien, men også for samfundet som sådant. Jeg er sikker på, at mange skyldnere, der har svært ved at se sig ud af gælden, endda har tænkt tilbage med længsel på vore gælds fængsler i gamle dage. Her var der dog en mulighed for at blive det hele kvit og tilmed få ro og fred samtidig.

Det er desværre således i dag i dansk ret, at hvad der indgås af aftaler mellem skyldner og fordringshaver, er gyldige, uanset at der ikke er taget hensyn til skyldnerens økonomiske situation, og om han i det hele taget har nogen mulighed for at overholde aftalen. For at blive fri for ustandselige henvendelser og trusler om tvangsinddrivelser skriver man aftaler under; så fanger bordet, og man er kommet endnu længere ud.

Med hensyn til fordringshaverne vil jeg påstå, at en nedskrivning af en urealistisk gæld ikke vil påføre fordringshaverne noget reelt tab. Det er jo heller ikke uden udgifter for dem gang på gang at rette henvendelse til skyldnere – som oftest gennem en advokat,

[Inger Harms]

der nok skal vide at tage sig betalt. Indførelse af en gældssanering vil betyde, at fordringshaverne vil få en bedre og mere ligelig dækning, end de ellers ville have udsigt til.

Samfundshensyn taler også for indførelse af denne ordning, først og fremmest et resocialiseringshensyn, men også hensynet til de sociale budgetter taler herfor, og her tænker jeg ikke kun på eventuel udbetaling af bi-standshjælp, men endnu mere på de udgifter, som det offentlige kan påføres gennem de skadevirkninger, en håbløs, bundløs gæld har på skyldneren.

Med hensyn til, hvordan de nærmere regler skal udformes i den kommende gældssaneringsordning, må der naturligvis tages hensyn til, at ordningen ikke kommer til at fungere som en nem udvej, specielt for spekulanter, der hensynsløst har udnyttet systemet.

Knud Lind (FP):

Efter at have hørt fru Inger Harms' dommedagstale, der endte i den sorteste elendighed, hustruvold m.v., vil jeg opsig alle mine kontokort med det samme.

Hovedprincippet i spørgsmålet om gæld må være, at skyldneren betaler sin gæld. Hvis det er hovedprincippet, vil man med god grund kunne blive en lille smule skeptisk ved socialdemokratiets beslutningsforslag. Hvis en debitor ved, at bare hans gæld er tilstrækkelig håbløs, vil han have mulighed for at få en bedre ordning i form af en gældssanering ifølge socialdemokratiets oplæg.

Spørgsmålet vil derefter melde sig: vil debitor med den viden i behold have det fortsatte incitament til at få betalt sin gæld til kreditor? Svaret kan godt blive et nej.

Når det er sagt, må man alligevel sige, at socialdemokratiets beslutningsforslag rører ved et stort problem i samfundet. Lad os tage en igangsætter, som har knækket halsen på et projekt, måske mere eller mindre uden egen skyld – det kan være de vilkår, som staten giver ham i form af høje skatter, moms-bureaukrati osv. – og lad os antage, at han kommer i en håbløs gæld; det kan skyldes pludseligt svigtende afsætningsforhold m.v. Efter de nugældende regler må han leve på et eksistensminimum. Hver gang hans igangsætterevne og vilje til at rejse sig udmønter sig i kolde kroner, kommer kreditors

langstrakte hånd frem. En debitor, der er bragt i en ganske umulig situation i form af f.eks. en milliongæld, vil ofte næppe være i stand til at betale kreditor det skyldige beløb. Debitor vil desuden blive en kendt gæst både i fogedretten og på socialkontoret. Han vil ofte af forskellige grunde forsøge at tilgodese kreditor, måske for midler, som var bestemt for familiens tarv. Dermed forringer han sin stilling på en uheldig måde set med bistandslovens øjne. Han vil også ofte være plaget af skattegæld, moms-gæld m.v.

Efter adskillige år i en sådan situation er der ikke noget at sige til, hvis den pågældende skulle få familiemæssige problemer. Disse problemer vil ofte medføre yderligere udgifter, som han heller ikke er i stand til at indfri. Det må derfor skønnes rimeligt, at der bliver lavet en gældssanering, hvis debitor efter adskillige år stadig sidder med en ukristelig stor gæld, og at man på dette tidspunkt reelt vurderer, hvor meget den pågældende med sin nuværende indtjeningsmulighed er i stand til at betale tilbage. Hvor intet er, har selv kejseren tabt sin ret. Den fortabte ret kunne udmønte sig i en gældssanering. Kreditor vil med lidt god vilje kunne indse, at den pågældende under ingen omstændigheder vil være i stand til at betale det fulde beløb tilbage på dette tidspunkt. Derfor taber kreditor ikke meget, men til gengæld får debitor en chance for at starte på ny og kunne øjne en udvej ud af den endeløse gæld. Igangsætteren begynder måske igen at kunne se lys forude.

Jeg kunne slutte med at spørge forslagsstillerne, om beslutningsforslaget også skal gælde for den danske stat, idet den danske stat med hastige skridt nærmer sig samme situation, hvor en gældssanering ville være nødvendig.

Vi vil i øvrigt se velvilligt på forslaget i udvalget.

Nør Christensen (CD):

Det er da muligt, at staten er så langt ude, at en gældssanering er nødvendig, men jeg forstod også på hr. Knud Lind, at han ville opsig sine kontokort, så han må åbenbart også være så langt ude, at han har opgivet hele situationen.

Jeg kan på centrum-demokraternes vegne indledningsvis give tilsagn om en positiv be-

[Nør Christensen]

handling af dette beslutningsforslag. Vi er interesseret i, at stærkt forgældede personer på så lempelig en måde som muligt får en chance for at leve et normalt liv igen, og i den krisetid, vi for øjeblikket gennemlever, kan der være behov for en indsats, når en person er kommet i så store økonomiske vanskeligheder, at gælden ikke kan betales.

Derfor er sigtet rigtigt, når forslagsstillerne ønsker gælden nedskrevet til et mere realistisk grundlag.

Der skal naturligvis tages fornuftige hensyn til kreditorerne, og vi i CD er trygge ved, at det er skifteretten, der tager stilling i de enkelte sager ud fra en samlet, konkret vurdering. Denne gældssanering skal som sagt have en rimelig balance med hensyntagen til alle parter. Nogle vil jo komme til at lide et tab, men det er kun en registrering af den allerede eksisterende gæld. Der bliver tale om en form for bogføring, for tabet er der under alle omstændigheder. Hvis en sådan form for bogføring kan medføre, at en person motiveres til igen at indgå i et normalt arbejdsliv, så vil det være til stor gavn, idet samfundet igen vil få en borger, der bidrager til dets husholdning i stedet for at være en belastning, og – det er måske det vigtigste – den pågældende vil få en langt mere meningsfyldt tilværelse.

Vi finder også, det er væsentligt at fremhæve forskellen mellem gæld til det offentlige og gæld mellem private. Der er andre ordførere, der har været inde på det, og jeg er enig i, at statens krav udmærket kan gå forud, når det gælder moms og skatter.

Venstres ordfører, hr. Anders Poulsen, nærede en vis frygt for betalingsmoralen, som han udtrykte det. Det er klart, at der skal værnes imod misbrug, og her tænker jeg på muligheden for at fradømme en person retten til at drive selvstændig virksomhed, hvis den pågældende åbenbart har misbrugt systemet og eventuelt også åbenbart har misbrugt systemet indtil flere gange.

Der er også problemer i det. F.eks. skal retten til fradrag for renter klarlægges. Det er jo sådan, at en person, der er under konkurs, kan fratække renter i nogle år. Her må vi sætte ind, således at en nedskrivning af gælden automatisk medfører, at renterne ikke kan fratækkes i den periode, hvor man ellers kan fratække nu. Jeg tror, at andre har været inde på spørgsmålet om, at indkom-

sten vil blive gjort skattepligtig. Også det burde vi vel kunne se væsentligt mildere på, men måske er det et spørgsmål, der hører hjemme i udvalget, og jeg vil stille det ved en senere lejlighed.

Jeg har forstået, at man tidligere har benyttet sig af gældssanering. Under landbrugs-krisen i 1930'erne benyttede man sig også af en form for gældssanering. Jeg er ikke bekendt med det pågældende forslag, men muligvis kan en modernisering af loven fra dengang komme ind i billedet.

Jeg vil gerne gentage mit tilsagn om CDs positive medvirken, herunder også til justitsministerens bemærkninger om en vis samkøring af gældssanering og betalingsstandsning.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Dette forslag om gældssanering og beskrivelsen af de forudsætninger, som har medført, at man fremsætter det, er jeg enig i. Under den økonomiske krise er det et forslag, der ikke mindst vil komme landmænd og håndværkere til gode, for det er især dér, vi har disse ulykkelige gældssituationer. Jeg er helt enig med forslagsstillerne, når de fremhæver, at man næsten gør det umuligt for et menneske, der er kommet i situationen, at arbejde sig ud af den og dermed igen blive et nyttigt og virksomt medlem af samfundet.

Der bør ske noget på området, og derfor glæder det mig at høre justitsministerens bemærkninger, også at man meget snart vil kunne spille ud. Den eneste bemærkning, jeg har til de socialdemokratiske forslagsstillere, er, at det nok ikke bliver helt nemt, når man først skal til at udarbejde det og finde en rimelig afgrænsning, og derfor må der naturligvis tid til det.

Og så kan jeg vel glæde mig over, at hvis socialdemokratiet og regeringen for en gangs skyld er enige, bliver vi nærmest overflødige og kan nøjes med at tage helt saglige hensyn.

Wilhelm (VS):

Vi finder ikke noget konstruktivt i at fastholde en skyldner på en gæld, han ikke har en jordisk chance for nogen sinde at betale tilbage. Det ligner gældsfængslets onde cirkel, hvor man siger til folk: hvis du ikke kan betale nu, så skal vi nok anbringe dig i en situation, hvor du aldrig bliver i stand til at

[Wilhelm]

betale, og hvor gælden endda kommer til at vokse.

Jeg er ikke i tvivl om, at der kan findes gode eksempler – hr. Bernhard Baunsgaard nævnte landbruget, og der kan sikkert findes andre – hvor det er fuldstændig rimeligt at lave en saneringsordning, som det foreslås her. Men jeg synes, at erfaringen viser, at hver gang vi har fundet gode eksempler for negativ indkomstskat, for det ene og det andet og det tredje fradrag, er der nogle helt andre, der forstår at udnytte og spekulere i den åbning, man har lavet. Det er grunden til, at jeg ikke uden forbehold kan sige ja til, at VS vil støtte dette forslag.

Det er ikke til at se på bemærkningerne fra de socialdemokratiske forslagsstillere, hvordan de egentlig forestiller sig det her. Det er muligt – det vil jeg ikke udelukke – at betænkningen fra august sidste år er meget detaljeret og præcis, men den må jeg i hvert fald indrømme at jeg ikke har nået at læse op til denne førstebehandling.

Jeg vil sige mere generelt, at vi ikke med en sådan gældssanering vil acceptere en praksis, hvor den lille tilgodehaver bliver kvast fuldstændigt, og bagefter kan skyldneren grine og starte på en frisk og synes, at det gik fint nok det dér.

Vi vil heller ikke acceptere en praksis, hvor man ved manipulation med flere selskaber kan få et af dem til at gå ned med en betydelig gæld og slet og ret få den saneret, mens man i virkeligheden har kunnet overføre ressourcer og aktiver til andre selskaber.

Vi vil heller ikke acceptere en ordning, der medfører yderligere spekulation – den er gal nok i forvejen – i at lade skatteyderne og Lønmodtagernes Garantifond betale for mislykkede erhvervsdispositioner. En af de ting, der bliver vanskelig at undgå, hvis man laver en gældssaneringslov, er, at det bliver en direkte motivation til yderligere at spekulere i, at det skal skatteyderne ved momseftergivelse osv., det skal Lønmodtagernes Garantifond nok komme til at betale hovedparten af. Der er i forvejen en meget, meget omfattende spekulation, ikke mindst i Lønmodtagernes Garantifond.

Som vi kunne høre på ordførerne for venstre og konservative, er man straks i forbindelse med dette forslag, som egentlig ikke udsiger noget om det, de herrer talte om, inde på, at skattevæsenet – det vil jo sige skat-

teyderne – bør gå foran her, bør i højere grad end nu handle lempeligt og eftergive tilgodehavender osv. Jeg vil ikke afvise, at der kan være situationer, hvor det er rimeligt, men jeg mener, at erfaringen viser, at så snart vi har åbnet for disse muligheder, så bliver der helt bevidst og kynisk spekuleret i dem og fra nogle, som ikke er de dér små landmænd og de dér små fiskere og de dér små selvstartere, eller hvad det er, man kalder dem, som man argumenterer med, når man kommer med et forslag som dette. Uden disse garantier, som jeg tror bliver meget vanskelige at opstille, kan vi ikke give tilsagn om at støtte dette forslag.

Ole Espersen (S):

Jeg mener, at de garantier, hr. Wilhelm lige efterlyste, faktisk er givet, og hvis det viser sig at være tilfældet, tror jeg, jeg kan konkludere, at alle partier her i salen har givet tilslutning, har givet udtryk for en positiv holdning til grundprincipperne i beslutningsforslaget og dermed også til det lovudkast, som ligger i betænkningen.

Jeg skal ganske kort sige lidt om forhistorien og principperne og lige så kort kommentere de enkelte indlæg.

Det er jo et sjældent forslag i den forstand, at det har en baggrundshistorie, der er præget af, at praktikere, læger, inkassatorer på det offentliges vegne, socialarbejdere, ansatte i familieretsafdelinger i amter osv., har følt, at vi her stod over for en praksis, et område, nogle regler, som simpelt hen slog mennesker og familier i stykker. Initiativet til det arbejde, der er udført, er kommet fra dem, der virkelig har set den ene familie efter den anden blive, jeg havde nær sagt kvast. Når fru Inger Harms talte om selvmord, mord, vold osv., lød det måske nok lidt drastisk efter nogles mening, men i forhold til de mange eksempler, som kom til vores kundskab, da vi arbejdede med dette, er det i virkeligheden ikke for drastisk. Så galt går det heldigvis kun sjældent, men det sker. Der er mange tilfælde, hvor familier bliver slået i stykker, uden at det går så langt, som det blev nævnt her, men det sker altså.

Baggrunden var praktikernes erfaring, dem, der så ulykkerne, dem, der prøvede at reparere på ulykkerne, men som kom til det resultat, at så længe der ikke var noget, der

[Ole Espersen]

hed gældssanering eller lignede gældssanering, kunne det ikke lade sig gøre. Det var baggrunden for, at dette arbejde i sydjysk universitetscenter blev igangsat, og naturligvis er vi taknemlige for, at justitsministeriet senere på grundlag af dette arbejde nedsatte et udvalg, og at udvalgets resultat nu foreligger.

Hensigten er ikke blot at tage højde for, som nogle har nævnt, en situation, der her i landet i øjeblikket er særlig vanskelig økonomisk. Da arbejdet blev startet, var der ikke nogen økonomisk krise, men selv om der ikke var nogen krise, selv om landet faktisk var i en særdeles god økonomisk situation og mange enkeltpersoner var det, så var situationen alligevel for mange familier, hvor sygdom havde ramt dem, hvor skilsmisser var blevet nødvendige, hvor firmaer var gået konkurs af den ene eller den anden grund, den, at gældssanering var nødvendig. Det er klart, at nu, hvor den økonomiske situation er, som vi kender den, med mange tvangsauktioner og konkurser, er problemerne langt større, og behovet for en gældssanering er langt større, end det var for 10 år siden. Derfor er det så vigtigt, synes vi, at vi får et forslag gennemført så hurtigt som muligt.

Hensigten er altså kun at klare de tilfælde, hvor der virkelig er tale om håbløs gæld. Det er en absolut forudsætning, at der ikke kan laves spekulation, at dommeren, at skifteretten kan konstatere, at der ikke er tale om spekulation. Her er der tale om noget håbløst. Her er ikke tale om én, der prøver at slippe af med en eller anden gæld for at starte forfra igen. Den slags tilfælde er det skifterettens opgave, som jo har megen erfaring på disse områder, at finde frem til og skille ud fra gældssaneringsordningen, og jeg har ikke nogen grund til at tro, at det ikke kan lade sig gøre.

At gælden er håbløs, vil jo samtidig sige, at kreditorerne ikke får betalt deres tilgodehavender. Havde kreditorerne haft mulighed for det, ville det naturligvis være urimeligt at fratage dem denne mulighed. Hr. Wilhjelm nævnte den lille kreditor, der måske skulle ofres for en spekulants fortjeneste. Jeg er helt overbevist om, at den risiko løber vi ikke, således som lovforslaget og dets motiver, bl. a. betænkningen, er udformet.

Bl. a. skal der, som der udtrykkeligt står, lægges vægt på skyldnerens forhold, på gæl-

dens alder, på omstændighederne omkring gældens opståen, og det er de kauteler, man kan give den skifteret, der skal tage stilling til, om gældssanering skal bevilges. Det skal altid være en meget konkret betonet afgørelse, der træffes, og derved gives der mulighed for, at man kan se på de omstændigheder, man skal tage i betragtning, når man ser på, om man kan give gældssanering. Det er ikke nogen form for automatisk ordning, der er tale om. Havde det været det – det er det mere eller mindre i andre lande – så havde der måske været risiko for misforståelser. Det mener vi ikke at der er her.

Hvis vi tager konkurser og tvangsauktioner, som der har været så mange af, er gældssanering i virkeligheden det sidste ganske enkle skridt, der mangler for at give folk en mulighed for at komme ovenpå igen. Gælden er gjort op, ejendommen er solgt, kreditorerne har fået, hvad der var i firmaet, men debitor hæfter stadig for det, der ikke var dækning for. Det kan være både en halv og en hel million kroner, som man aldrig får mulighed for at betale. Det hele er gjort op, der er ikke tale om, at nye revisorer skal på, ikke tale om flere advokater osv. Det er meget nemt også dér at etablere en gældssanering. Der er også brug for gældssanering uden for konkurs, uden for tvangsauktioner. De to ting, konkurser og tvangsauktioner, sker jo kun, hvis der er værdier tilbage, ellers bliver der aldrig tale om en konkurs eller en tvangsauktion. Det er grunden til, at de håbløst forgældede af de grunde, jeg nævnte, har behov for noget, der ligger ud over konkurs og tvangsauktion.

Det er klart, at man må rejse spørgsmålet, således som man også har gjort det fra udvalgets side, om dette vil kunne svække betalingsmoralen af de grunde, udvalget nævner, og som jeg kort har været inde på her. Jeg er sikker på, at det ikke vil blive tilfældet. Der er ikke nogen, der vil kunne fristes i en situation til at bruge dette som en form for spekulation.

Det er baggrunden for, at vi mener, at udvalget har gjort et arbejde, der er udtryk for et særdeles godt grundlag og et meget velgennemtænkt grundlag for det, vi nu skal træffe beslutning om, nemlig om en gældssanering.

[Ole Espersen]

Jeg vil gerne endnu en gang takke for den tilslutning, der har været fra faktisk alle sider.

Jeg skal til justitsministeren sige, at tanken om at drage betalingsstandsninger ind i dette arbejde kan vi selvfølgelig ikke have noget imod, hvis ikke det forsinker arbejdet. På den anden side tror jeg, justitsministeren var lidt forsigtig i formuleringen, da ministeren sagde, at der i nogen grad er tale om de samme problemer. Ja, i den forstand, at der er tale om økonomiske problemer, er jeg enig, dér kan man sammenligne, men det er jo en helt anden situation, end betalingsstandsning vedrører: det er et firma, man søger at drive videre, det er typisk en enkeltperson, der i årevis ikke har haft en krone, men en stor gæld. Jeg tror, at det er så forskellige situationer, at de to ting ikke bør gøres afhængige af hinanden, hvis det medfører en udsættelse af dette forslag, som vi synes det er vigtigt at få gennemført.

Lovforslaget vil blive fremsat, har jeg forstået, i denne samling. Det skal jeg selvfølgelig sige tak for. Jeg håber, at det bliver relativt tidligt. Det er klart, at det udvalg, der nu kan gå i gang, vil kunne bruge en del af tiden til allerede nu at stille de spørgsmål, som lovforslaget – som vi kan gå ud fra at vi nok kender i hovedtræk – ellers ville give anledning til. Det vil betyde, at man allerede nu kommer i gang, og at der måske, hvis lovforslaget kan komme fra ministeriet i løbet af en måned eller halvanden, er en vis mulighed for, at det kan færdiggøres i denne samling. Det er selvfølgelig en spinkel mulighed, men på den anden side er de problemer, lovforslaget vedrører, så væsentlige for så mange, at jeg synes, det ville være synd, hvis dette, som ikke koster staten noget – det er jeg sikker på at man kan konstatere – ikke sættes i gang så hurtigt som overhovedet muligt. Derfor håber jeg, at forslaget vil komme så hurtigt som muligt fra ministeriet, og at ministeren måske nu kan sige noget om, hvorvidt det kan lykkes at få det frem f. eks. i løbet af marts måned.

Jeg har en række bemærkninger til andre ordførere, men min tid er udløbet i denne omgang, så dem vil jeg komme med i anden omgang.

Knud Lind (FP):

Blot en bemærkning til hr. Wilhjelm. Selvfølgelig bør skattevæsen, toldvæsen m.v. gå foran og være barmhjertige. Det kan ikke kun gælde de private kreditorer. Det private erhvervsliv og staten må sidestilles som kreditorer. Det er beklageligt at høre hr. Wilhjelm nærmest mistænkeliggøre dansk erhvervsliv. Skyldnere, som har mistet alt, og som er ude af stand til at betale en uoverkommelig gæld inden for nogle år, bør have gældssanering. Til slut vil jeg sige, at selv en spekulant kan blive til en skyldner. Det bør hr. Wilhjelm vide.

Hagen Hagensen (KF):

Det er i grunden kun en enkelt bemærkning i anledning af hr. Wilhjelm's indlæg. Jeg vil blot have, at det skal stå klart, at jeg ikke har ment med det, jeg sagde før, om, at det offentlige skulle gå i spidsen, at man hæmningsløst skal opgive sine krav på en række områder, hvor man har penge til gode. Jeg pegede på noget, der er væsentligt, nemlig at det offentlige ikke går i spidsen ved at blive ved med at skrive renter til en gæld, der derved bliver mere og mere tyngende og dermed aldrig vil blive betalt. Så stikker man sig selv blå i øjnene. Man kan måske engang komme til at anmelde krav i et bo, hvor man heller ikke får noget synderligt ud af det, men den, der har byrden, vil mærke det hele livet igennem og kan ikke komme videre, og det synes jeg nok man skulle tænke på.

Jeg tror, der er en anden ting, man skal tage med i overvejelserne, og det er, at vi jo ønsker at gøre mest muligt for at opnå færrest mulige tvangsindrivelser, hvor vi skal bruge foged og meget andet. Tænk, hvis det offentlige – det er navnlig skattemyndighederne – lod være med at stille så kraftige krav til, at man skal have prøvet at inddrive det, man har til gode, så langt som overhovedet gør lig, før man har lov til at skrive sit tab af! Det var en anden ting, man skulle overveje.

Der er en vis smidighed i det regelsæt, vi har nu, men det er ikke nok, og ud fra det vil jeg gerne have, at vi vurderer spørgsmålet om gældssanering.

Anders Poulsen (V):

Også jeg synes, der kan være behov for en vis klargøring efter hr. Wilhjelm's indlæg her.

[Anders Poulsen]

Det lå ligesom i det, hr. Wilhjelms sagde, at jeg i mit første indlæg skulle have været inde på den tanke, at staten, samfundet skulle gå foran. Jeg nævnte som eksempel akkordsituationerne, og det lå ligesom i luften efter hr. Wilhjelm's indlæg, at det skulle koste samfundet og andre borgere i samfundet noget i den forbindelse.

Det er nu ikke rigtigt opfattet. Det, jeg var inde på i indlægget, var nødvendigheden af at forebygge, at skyldnere bevægede sig ind i den ulykkelige situation, beslutningsforslaget her omhandler. For at forebygge dette er det, tror jeg, meget nødvendigt, at man får en vurdering af muligheden for at rekonstruere de personligt ejede virksomheders finansierungsgrundlag, vurderet af debitor og kreditor. Jeg påpegede nødvendigheden af, at staten som kreditor i den forbindelse så lidt mere uhildet på situationen, end jeg mener tilfældet er i øjeblikket. Jeg tror, at selv hr. Wilhjelms vil være enig med mig i, at der er et stort behov for netop det forebyggende i disse situationer.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hr. Ole Espersen bad mig fremskynde fremsættelsen af forslaget og spurgte, om det kunne nås i marts måned. Det kan jeg desværre ikke love. Så vidt jeg husker, er forslaget sat på regeringens lovgivningsprogram til maj. Jeg skal gerne prøve, om jeg kan få det frem tidligere, men jeg mener, at der er anført noget ved behandlingen her af beslutningsforslaget, som vi gerne vil medinddrage i forbindelse med udarbejdelse af forslaget.

Jeg synes, at der er en forbindelse imellem en betalingsstandsningsordning, hvor man prøver at klare skyldnerens forhold på den måde, og gældssaneringloven, der jo skulle redde ham i den situation, hvor han ikke er reddet ved, at man har kunnet gennemføre betalingsstandsningens ordning. I hvert fald er der så megen parallelitet, at jeg synes, det må være en fordel for os ved udarbejdelsen af gældssaneringsforslaget, at vi har kendskab til den endvalgsbetænkning, der kommer, vedrørende betalingsstandsningens ordning. Jeg mener ikke, det behøver at betyde nogen forsinkelse, i hvert fald ikke i forhold til, hvad vi havde påregnet.

Efter den venlighed, der har været fra ordførernes side her over for tankerne om at

gennemføre en ordning vedrørende gældssanering, skal jeg prøve på at fremskynde arbejdet så meget som muligt.

Wilhjelms (VS):

Hr. Knud Lind havde nogle bemærkninger om, at det var meget erhvervsuvenligt, hvad jeg sagde, eller hvad han opfattede at jeg sagde. Det er da muligt, hvis man vil opfatte det sådan.

Det, jeg sagde, var faktisk bare, at vi måtte stille det krav til en gældssaneringsordning, at den ikke medførte yderligere spekulation i at lade skatteydere og Lønmodtagernes Garantifond betale for mislykkede erhvervsdispositioner. Der er ikke tale om, at skattevæsenet slet ikke går med i en gældssanering, det gør det som bekendt allerede nu, og der er heller ikke tale om, at det ikke kunne gøre det i yderligere omfang, hvis der er tale om personer, hvor vi alle sammen mener at gældssanering er rimelig. Jeg tror da ikke, at hr. Knud Lind eller nogen andre ligefrem ville forsvare, at vi skal have en ordning, der medførte yderligere spekulation i, at skattemyndighederne stillede sig velvilligt, eller at Lønmodtagernes Garantifond lå i baghånd dér.

Dette har meget at gøre med, at skal vi klare problemerne for dem, vi taler om, og som indgår i diskussionen, så skal vi også forhindre, at andre kommer ind og misbruger ordningen. En sådan gældssaneringsordning vil blive lagt for had, hvis ikke de garantier, jeg forsøgte at skitsere, er indbygget. Nu siger ordføreren for forslagsstillerne, at det mener han de er i betænkningen. Det er muligt, og i så fald er der ikke større problemer med os, men jeg tog det forbehold, dels fordi, som jeg sagde, jeg ikke har nået at læse betænkningen op til denne første behandling, dels fordi jeg synes, vi meget ofte ser, at når man skitserer forslag, så tænker man på de gode, konkrete tilfælde, man har i sinde at hjælpe, men man tænker ikke på de misbrugsmuligheder, man måske samtidig åbner op for.

Hr. Anders Poulsen sagde, at det, han havde ment, var nødvendigheden af at forebygge, at personer kom ud i bundløs gæld. Jeg vil godt sige, at det kan tackles på 2 måder. Det hører med til at forebygge bundløs gæld, at man f.eks. ikke tillader, at personer kom-

[Wilhelm]

mer ud i en fuldstændig bundløs momsgæld ved, at man er for lempelig med hensyn til at inddrage de skyldige beløb til det offentlige. Den uoverskuelige momsgæld er i nogle tilfælde medvirkende til, at folk kommer ud i en gæld, der alt i alt virker bundløs.

Så det er ikke nødvendigvis det eneste svar på det problem, hr. Anders Poulsen rejser, at sige, at det offentlige må være mere large. Det kunne også være, at det offentlige skulle sørge for ikke at bringe folk i den situation, at de helt kunstigt får forbedret deres likviditet i et omfang, de aldrig nogen sinde kan modsvare, ved, at man er for eftergivende eller ved, at man er for sen med at inddrage de beløb, der skyldes det offentlige.

Ole Espersen (S):

Et par bemærkninger til de andre ordførere.

Til hr. Hagen Hagensen vil jeg sige, at jeg er helt enig i, at vi skal tænke på de tilfælde, hvor fordringshaveren har behov for at få sine penge. Det er klart, at hvis der er tale om, at man laver en ordning, hvor han forskertser sin ret til gunst for en anden, så er der noget galt med ordningen. Det skal være tilfælde, hvor vi kan sige, at fordringshaveren får større mulighed for at få nogle penge overhovedet. Vi skal prøve at bane vejen for, at fordringshaveren får den del af gælden, der stadig væk realistisk kan betales. Derved tror jeg, at det hensyn, hr. Hagen Hagensen med rette ønsker varetaget, også bliver varetaget.

Et par af ordførerne har sagt, at det offentlige burde gå i spidsen. Det er et vanskeligt problem, for hvis det offentlige er for lemfældigt med indkrævningen, således som hr. Wilhelm var inde på det nu, så bliver det offentlige, skattevæsenet og toldvæsenet, også kritiseret. Det er svært at sige til en enkelt del af det offentlige, f.eks. toldvæsenet, at de må være lidt venligere over for den dér skyldner, for de, der er ansvarlige inden for toldvæsenet, kender ikke skyldnerens andre forpligtelser. Ved hjælp af en gældssaneringsordning får man, det får både offentlige og private kreditorer, en oversigt over skyldnerens økonomiske situation, og først når man har den, kan man i virkeligheden tage stilling til på et nogenlunde rimeligt grundlag, i hvilken form der skal ske gældssanering, hvis

der skal ske gældssanering. Det er den oversigt over hans samlede situation, man mangler i dag, og det er den oversigt, man kan få, hvis man får en gældssaneringsordning, og derfor er det så vigtigt.

I øvrigt viste erfaringen fra den arbejdsgruppe, der har udarbejdet det oprindelige forslag, at det offentlige i meget høj grad er en meget skrap kreditor, en hård inkassator. Hr. Wilhelm taler om for stor lemfældighed og for stor kreditgivning. Det var i hvert fald ikke indtrykket, at det forekom i de tilfælde. Det er naturligvis ikke, fordi det offentlige er et ondsksfuldt dyr, men simpelt hen fordi det offentlige kan komme ud for kritik, hvis det ikke sørger for at få de penge ind, staten har til gode. Men det offentlige har også en interesse i gældssanering, hvis man får et samlet overblik.

Hr. Knud Lind sagde, at hovedprincippet må være, at gælden skal betales. Det er jeg ganske enig i. Det må være hovedprincippet i det, vi taler om her. Det er kun en sikkerhedsventil, der kan være behov for.

Hr. Knud Lind spurgte, hvorvidt den danske stat som debitor kunne få gældssanering nu om føje tid. Jeg kan sige med sikkerhed, at den danske stat ikke opfylder betingelserne efter lovforslaget. Staten er ikke håbløst forgældet, og hvad der er nok så afgørende, er, at Danmark er et ungt, levedygtigt samfund med indbyggere med en god uddannelse, og sådan nogle skal ikke have gældssanering, så det kommer ikke på tale her.

Hr. Bernhard Baunsgaard nævnte et par afgrænsningsproblemer, som jeg mener vi allerede kan tage op under udvalgsbehandlingen, når vi kommer i gang.

Til hr. Wilhelm skal jeg sige, at manipulation med selskaber er udelukket. Nu ved jeg selvfølgelig ikke, hvad hr. Wilhelm konkret tænkte på, men lovforslaget, som det er udformet i betænkningen, vedrører slet ikke selskaber, kun fysiske personer, og det er vores hensigt, at det kun skal være fysiske personer dette lovforslag vedrører.

Hr. Wilhelm nævnte spørgsmålet om den lille kreditor, som får kvalt sine interesser. Der kan jeg gentage, at det kun er tilfældet, hvor kreditor har interesse i gældssanering, nemlig at få betalt den realistiske del af gælden, vi taler om i forbindelse med lovforslaget.

[Ole Espersen]

Jeg forstod på justitsministerens sidste bemærkninger – det blev vist også sagt i første omgang – at det, vi måske skulle vente på, var afgivelsen af en betænkning inden for et andet ret så kompliceret område, nemlig vedrørende konkursloven. Hvis man skal vente på en betænkning, som altså ikke er kommet endnu, og den skal undersøges og måske skal sendes til høring, så forudser jeg, at det kan tage ret så lang tid. Det kan være, at jeg har misforstået det, men jeg forstod, at den ikke var kommet endnu.

Jeg synes, at det forslag, vi taler om i dag, er så gennearbejdet og er blevet mødt så positivt her, at det ville være en fordel for alle parter, hvis folketinget meget hurtigt fik lejlighed til at tage stilling til et egentligt lovforslag.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Det var blot det, at hr. Wilhjem omtalte Lønmodtagernes Garantifond og eventuel spekulation. Lønmodtagernes Garantifond må på almindelig vis sidestilles med andre kreditorer. Det håber jeg også er forslagsstillerens mening. Der er en risiko ved at tage et arbejde, når man er lønmodtager, og den har man delvis elimineret med denne garantifond, men at lønmodtagerne ligefrem skulle stilles bedre end andre kreditorer, kan jeg slet ikke se nogen grund til.

Jeg kan blot konstatere til slut på basis af hr. Ole Espersens udtalelser, at den danske stat har det godt, den er formodentlig kun ved at lide rentedøden i øjeblikket, så den er endnu ikke klar til gældssanering.

(Kort bemærkning).

Nør Christensen (CD):

Det, der kalder mig herop, er debatten om, hvem der skal gå forud, når et tab er konstateret. Det er en debat, som er næsten overflødig. Det, jeg sagde i mit indlæg, var, at hvis et tab er konstateret, så er det kun et bogføringsproblem, altså at få det registreret. Det er ligeegyldigt, om det er den ene eller den anden part, der går forud.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 40:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af rigsadvokatens meddelelse nr. 16/1982 om butikstyveri.

Af Knud Lind (FP) m.fl.
(Fremsat 12/1 83).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Forslaget til folketingsbeslutning hviler på en forudsætning, der er urigtig. Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at der skulle være tale om afkriminalisering af butikstyveri. Det er ikke tilfældet, og jeg kan alene af den grund ikke gå ind for forslaget, således som det er fremsat.

Jeg vil gerne sige – det er der åbenbart grund til endnu en gang at understrege – at butikstyveri fortsat er strafbart. Rigsadvokatens meddelelse fra 1982 indebærer ikke nogen afkriminalisering af butikstyveri, som det som nævnt er hævdet i bemærkningerne. Meddelelsen indeholder nemlig intet principielt nyt i forhold til den mangeårige praksis, der har været fulgt på dette område.

Jeg har i november 1982 i min besvarelse af et spørgsmål – det er nr. S 272 – fra folketingsmedlem hr. Collet, sagt, og det vil jeg gerne gentage her, at butikstyveri fortsat er en overtrædelse af straffeloven, som det er politiets og anklagemyndighedens pligt at forfølge, ikke mindst hvor forholdet har en mere alvorlig eller organiseret karakter.

De strafferetlige reaktioner på butikstyveri vil som hidtil være helt afhængige af forholdets karakter i det enkelte tilfælde. Det, rigs-